

WRACAMY DO SZKOŁY!

TAKE IT EASY

TESTAMENT GASNAŁEJ OJCZYZNY

3 maja 1791 r. uchwalona została Konstytucja regulująca ustrój prawny Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

PRZYGOTUJ
z nami prezentację
na HISTORIĘ! W artykule
znajdziesz potrzebne
INFORMACJE.

Sejm Czteroletni (Wielki) rozpoczął obrady w 1788 r. Zwolennicy reform mieli utrudnione zadanie, bo duża część posłów była opłacana przez sąsiednie mocarstwa (Rosję, Prusy, Austrię) i odrzucała projekty, które miały poprawić sytuację Rzeczypospolitej. Sytuacja poprawiła się, gdy sąsiedzi (zwłaszcza Rosja) zaangażowali się w wojny z innymi krajami. Wtedy trzeba było działać błyskawicznie. Wykorzystano przerwę świąteczną w 1791 r. Posłowie rozjechali się do domów na Wielkanoc – warto pamiętać, że niektórzy mieli swoje dwory oddalone o setki kilometrów od Warszawy. Obrady miały zostać wznowione 5 maja, ale przyspieszono je nagle o dwa dni. Nie ogłoszono tej daty oficjalnie, tylko wysłano imienne zaproszenia zwolennikom reform. I tak 3 maja w Warszawie stawiło się 182 posłów i senatorów (na ogólną liczbę ok. 500). Przeciwnicy zmian byli w mniejszości – dotarło ich tylko 72.

Plotki o nadzwyczajnych wydarzeniach w Sejmie szybko rozeszły się po mieście. W okolicy Zamku Królewskiego przyszły tłumy warszawiaków. Porządku pilnowało wojsko dowodzone przez bratanka króla Józefa Poniatowskiego (sam książę wraz z grupą oficerów czuwał w pobliżu tronu). Na początku obrad odczytane zostały depesze od posłów zagranicznych. Były oczywiście odpowiednio dobrane – sugerowały, iż Rzeczypospolitej grozi kolejny rozbiór, a uratować przed nim może ustanowienie „dobrego rządu”. Król przedstawił wówczas projekt konstytucji, który przygotowany został potajemnie przez Stronnictwo Patriotyczne.

**ROK 2021
JEST ROKIEM
KONSTYTUCJI
3 MAJA.**

Opozycja protestowała. Poseł kaliski Jan Suchorzewski przyprowadził swojego kilkuletniego syna i teatralnie wołał: „Zabiję własne dziecko, aby nie dożyło niewoli, którą ten projekt krajowi gotuje” (oczywiście, małemu nic się nie stało). Inni wskazywali na nieregularny sposób przygotowania ustawy. Dyskusje trwały siedem godzin. Było sporo zamieszania. Król przemawiał trzy razy. Kiedy podniósł rękę, by zabrać głos po raz czwarty, w tym samym czasie poseł inflancki Michał Zabiełło wezwał do przyjęcia konstytucji bez czytania (przez aklamację). Wzniesioną dłoń Stanisława Augusta Poniatowskiego odebrano jako zgodę. Rozległy się okrzyki: „Wiwat król!”, „Wiwat konstytucja!”. Król złożył przysięgę, że będzie przestrzegał nowej Ustawy Rządowej. Następnie większość posłów i senatorów udała się do katedry św. Jana. Tam zbiorowo przysięgali wierność Konstytucji.

Ustawa Rządowa z dnia 3 maja 1791 r. ujęta była w 11 artykułach. Najważniejsze z nich to:

- ➔ zniesienie wolnej elekcji – tron stał się dziedziczny,
- ➔ trójpodział władzy na: ustawodawczą (dwuizbowy parlament, zbierający się co dwa lata), wykonawczą (Straż Praw z królem na czele) i sądowniczą,
- ➔ zniesienie liberum veto – Sejm nie mógł już być zrywany, a ustawy miały przechodzić większością głosów,
- ➔ pozbawienie szlachty wyłącznego prawa zwierzchnictwa nad poddanymi – chłopci, najbardziej wyzyskiwana klasa społeczna, objęci zostali opieką „prawa i administracji rządowej” (był to pierwszy krok w kierunku zniesienia poddaństwa, choć dopiero 7 maja 1794 r. Tadeusz Kościuszko wydał uniwersał połaniecki, który przyznawał chłopom wolność i ziemię, jeśli wezmą udział w powstaniu; ostatecznie chłopci zostali uwłaszczeni – dostali ziemię na własność – dopiero w 1864 r. na mocy dekretu cara Aleksandra),
- ➔ zniesienie Unii polsko-litewskiej – oba kraje od tej pory miały wspólne: rząd, skarb i wojsko.

Główni autorzy Konstytucji 3 maja (nad kształtem reformy pracowało w sumie 60 osób):

- Stanisław August Poniatowski – podyktował główne założenia nowej ustawy, a potem projekt „Reforma konstytucji”,
- Hugo Kołłątaj – polityki, pisarz, geograf, autor ostatecznej wersji Konstytucji 3 maja,
- Stanisław Małachowski – polityk, marszałek Sejmu Wielkiego,
- Ignacy Potocki – polityk, pisarz, pedagog i tłumacz.

Ignacy Potocki i Hugo Kołłątaj nazywali konstytucję „ostatnią wolą i testamentem opanowanej Ojczyzny”

W
N
I
S
K
A
N
D
A
L
S
K
I
E

- Konstytucja 3 maja uznawana jest za pierwszą w Europie i drugą na świecie (po konstytucji amerykańskiej z 1787 r.) nowoczesną, spisaną konstytucję.
- Oryginalne rękopisy Konstytucji 3 maja znajdują się w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie.
- 3 maja obchodzimy Święto Narodowe Trzeciego Maja. Ustanowiono je już 5 maja 1791 r., a potem przywrócono w 1919 r. i po raz kolejny – w 1990 r. Od 2007 r. jest to również święto narodowe Litwinów.

MITY O PSZCZOŁACH

MIT

PRAWDA

PSZCZOŁOM
ZAWDZIĘCZAMY
GŁÓWNIEM MIÓD

PSZCZOŁOM ZAWDZIĘCZAMY M.IN.
WIELE OWOCÓW, WARZYW, KAWĘ,
HERBATĘ, A NAWET BAWELNĘ

PSZCZOŁY ŻYJĄ
W ULACH

TYLKO PSZCZOŁA MIODNA ŻYJE W ULU.
WIELE GATUNKÓW PSZCZOŁ MIESZKA
NP. W NORKACH W ZIEMI, RURKACH
TRZCINY CZY W STARYM DREWNI

PSZCZOŁY SĄ
ŻÓŁTO-CZARNE

W POLSCE ŻYJE OK. 470 GATUNKÓW
PSZCZOŁ W RÓŻNYCH KOLORACH

PSZCZOŁY ZNAJDUJĄ
POKARM WE
WSZYSTKICH
KWIATACH

TYLKO NIEKTÓRE GATUNKI KWIATÓW
SĄ ŹRÓDŁEM POKARMU DLA PSZCZOŁ

NIE MAM WPŁYWU NA
ŻYCIE PSZCZOŁ

KĄDZY MOŻE POMÓC PSZCZOŁOM,
SADZĄC ODPOWIEDNIE GATUNKI
KWIATÓW

20-tego maja obchodzimy **Światowy Dzień Pszczół**, którym zawdzięczamy nie tylko miód, ale też dostęp do soczystych owoców i warzyw oraz kawy, herbaty czy bawełny.

Z każdym rokiem wiemy coraz więcej o otaczającym nas świecie i staramy się lepiej zrozumieć zależności w przyrodzie, żeby móc ją chronić.

Światowy Dzień Pszczół to święto

zwracające uwagę na wyjątkowe owady, które, choć są niewielkie, wykonują niezwykle istotną pracę w środowisku.

W przestrzeni publicznej nadal krążą liczne nieprawdziwe

informacje o tych zapylaczach. Dlatego warto poszerzać wiedzę na ich temat i poznać fascynujący świat tych owadów.

Światowy Dzień Pszczół to także okazja do ważnej refleksji

nad tym, jak każdy z nas może im pomóc. Te pożyteczne owady zasługują na to, byśmy odwdzięczyli się im za bogactwa, z których korzystamy na co dzień.

Możemy to zrobić na wiele sposobów – a najprostszym z nich jest ugoszczenie pszczół w swoim ogrodzie lub na balkonie.

A może zbudujecie hotel dla zapylaczy?

1 Potrzebne nam:

2 Z tyłu naczynia
zrób otwór, przez
który przewleczesz
sznurek. To będzie
nasza zawieszka.

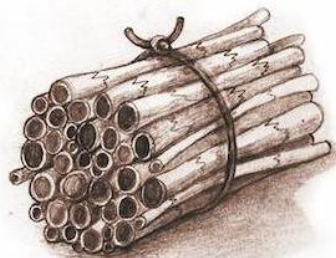
3 Pomaluj domek.
Zamiast tego możesz
też okrócić go
kolorową włóczką
lub sznurkiem.

4 Nawlecz koraliki na
kawałki sznurka i przyklej
klej w pistolecie lub
mocną taśmą.

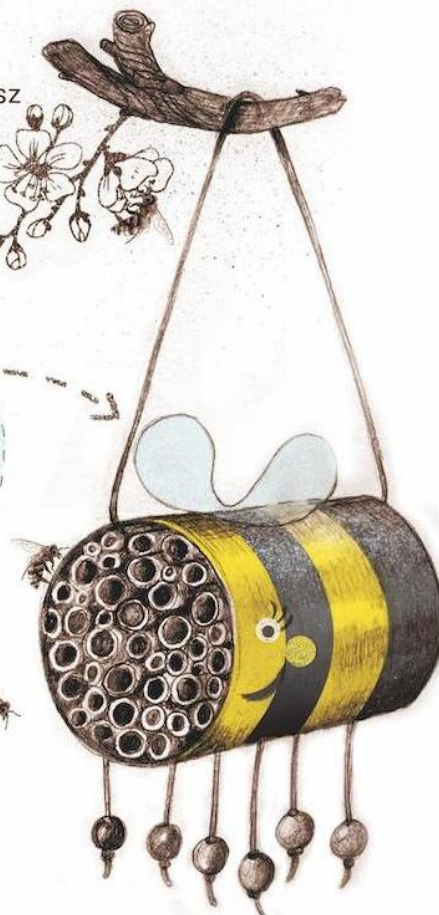
5 Skrzydełka z łatwością
wytniesz z plastikowej
butelki.

6 Umieść przycięte
kawałki trzciny
ciasno wewnątrz
naczynia.

7 Pszczółko HOTEL
jest GOTOWY!
Powieś go w zacisznym
miejscu w sąsiedztwie
kwitnących roślin ! :)

PRZEKONANIE RODZICÓW DO POSIADANIA ZWIERZAKA W DOMU

1. Przygotuj się do rozmowy.

Przemyśl, co chcesz powiedzieć. Spisz na kartce argumenty za (będę miał przyjaciela; kot jest zdrowy, bo jego sierść jest naładowana ujemnie, a chore miejsca dodatkowo; rybki uspokajają itd.). Przygotuj się na ewentualne pytania i wątpliwości rodziców. Mów spokojnie i rzeczowo.

2. Nie obrażaj się za odmowę.

Wróć do tematu za kilka dni czy tygodni, najlepiej z kolejnymi argumentami.

Zwierzak podarowany
komuś w prezencie,
z zaskoczenia?
To nie jest dobry pomysł!

3. Spraw, żeby rodzice mieli do ciebie zaufanie.

Głównym powodem obaw o pojawienie się nowego domownika jest to, że zapalu wystarczy ci na chwilę, a później karmienie kota czy wychodzenie z psem spadną na barki rodziców! Pokaż, że jesteś odpowiedzialny i można na ciebie liczyć. Ucz się systematycznie, wykonuj domowe obowiązki... Jednym słowem, daj się poznać jako ten, któremu warto zaufać!

4. Pomyśl o finansach.

Zwierzę to nie tylko przyjemność, to też wydatki. Określ, jaką część kieszonkowego będziesz w stanie przeznaczyć na pomoc w utrzymaniu pupila.

Kiedy rodzice zobaczą, że jesteś chętny zrezygnować z nowej gry na rzecz wizyty u weterynarza, przekonają się, jak ważne jest dla ciebie posiadanie zwierzaka.

NIE – bo alergia?

Jeśli powodem odmowy rodziców jest uczulenie któregoś z domowników na sierść, nie musisz zupełnie rezygnować ze zwierzęcia.

Najczęściej ludzie cierpiący na alergię muszą unikać koni, królików, drobnych gryzoni czy kotów. Ale pozostają wciąż jeszcze patyczaki, żółwie, większość psów.

Istnieją też rasy uchodzące za niealergizujące. Należą do nich koty syberyjskie czy koty balijskie.

Swój konkretny przypadek osoba cierpiąca na alergię zawsze powinna skonsultować z lekarzem – pamiętając, że alergia nie oznacza domu bez zwierząt! Trzeba tylko mądrze nowego domownika wybrać i odpowiednio z nim postępować (np. często odkurzać specjalnym odkurzaczem z filtrem).

